

Nr 2-3 1971

Bo Giertz:

Gör såsom Abraham gjorde

NÄR STEFANUS höll sitt långa försvarstal inför Stora Rådet började han med att tala om Abraham: hur "härlighetens Gud" hade befallt honom dra ut från sitt land och sin släkt och hur han hade lytt. En nutida läsare kan undra, vad han menade med att stå där och rekapitulera den bibliska historia, som alla måste ha känt till. Men rådsherrarna begrep honom. Ju längre han talade, desto bättre fattade de poängen i varje ny bild ur det förflutna. Alla Guds utvalda redskap hade fått gå sin väg ensamma, missförstådda, med folkets stora massa emot sig. Men till slut hade de fått rätt. *Gud* hade givit dem rätt.

Att börja med Abraham var naturligt för en jude. Det var ju där det hade börjat, hela det stora verk som Gud hade utfört med Israel och skulle utföra genom Israel, till välsignelse för alla folk. Abraham hade blivit kallad. Han hade fått ett löfte som han trodde på, mot allt som föreföll rimligt. Stefanus sade det målande: Han kom till löftets land, men fick inte så mycket som en fotsbredd mark - bara ett löfte att hans efterkommande skulle bo där. Men han hade inga barn och tycktes för gammal för att få några. Men Abraham trodde. Det är klart vad Stefanus menar: Gör som Abraham gjorde.

DET ÄR FÖRSTA gången vi hör den maningen på kristen mark. Sen kommer den tillbaka gång på gång i vårt Nya Testamente. Vi möter Abraham i Hebreerbrevet bland trons hjältar och hos Paulus, som en förebild för alla som tror. Detta var det stora med honom: Han *trodde*.

Det var därför han bröt upp. I vår tid har man på sina håll velat göra själva uppbrottet till det stora och efterföljansvärda. Det finns de som säger att här har vi kristendomens innersta väsen. Tron är det stora, ständigt förnyade uppbrottet mot ständigt nya horisonter. Tron är på vandring, alltid på väg mot något nytt, ständigt redo att lämna allt det gamla bakom sig, allt det som man vant sig att tänka och göra, hur kärt det än kan ha blivit.

Detta är kristendomsförfälskning. Det stora med Abraham var ju att han trodde Guds *löfte*. Ett löfte är alltså formulerat, ett ord som säger något bestämt. Kommer det från Gud, så är det oföränderligt. Att tro på löfterna är att tro på Guds ord, på en uppenbarad sanning.

För Abraham låg det mesta av denna uppenbarelse ännu i framtiden. Han gick in i något som ännu var okänt för honom. Men han höll sig obrottsligt till det som han fått veta. Så blev han början till det spännande drama som vi kallar frälsningshistorien.

STEFANUS STOD mitt i detta drama, i början av andra akten. Det nya förbundet var grundat. Den apostoliska tiden hade börjat, den tid då Anden skulle leda den unga kyrkan fram till hela sanningen och ge oss evangeliet i den form det skall behålla till tidernas ände.

Man underkänner alltså hela frälsningshistorien och vrider klockan tillbaka, om man försätter oss i Abrahams läge och säger att nu gäller det att bryta upp och djärvt göra nya stora upptäckter i fråga om Gud och hans vilja. Vi har inte löfte om några stora uppenbarelser - inte förrän den sista stora dagen kommer. Visst kan Bibeln tala om Guds stora hemlighet, som tidsåldrarna igenom varit fördold, men om den heter det, att den blev uppenbarad när Kristus kom. Vi har fått se vad många profeter och rättfärdiga män aldrig fick se, säger Jesus. Vi behöver inte vara sökare, som hoppas att sanningen skall ligga och vänta bakom nästa vägkrök.

Därför är Kristi stora uppmaning till lärjungarna inte ett "Bryt upp" utan ett "Förbliv". Även han kan kalla till uppbrott. Det är när han säger "Följ mig" och gör oss till lärjungar. Men sen heter det: "Om ni *förblir* i mitt ord, då är ni verkligen mina lärjungar, och då skall ni förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria." Det som gör oss fria, det har vi alltså redan. Det gäller bara att ta vara på det och använda det. Därför heter det: Förbli i mig, så förblir jag i er. Han är med oss alla dagar, och han är och förblir densamme. Därför kan morgondagens kyrka aldrig bli totalt olika gårdagens.

Det väsentliga är detsamma: Kristus, evangeliet, sakramenten. Vinträden får nya grenar, men bladen och druvorna känns igen. Gud har samma mening med livet, och därför ändras inte reglerna för det. När krisen kommer och denna gamla värld börjar lossna i fogarna, då lyder maningen: Håll fast det du har. Var trofast intill döden. Det är den som är ståndaktig intill änden som skall bli frälst - inte den som gripits av panik och vill ändra på allting i kyrkan för att kunna hänga med i svängarna, när världens gamla buss börjar skena i utförsbacken.

ATT GÖRA SOM Abraham och bryta upp betyder alltså att bryta upp från den gudlösa världen, att bryta med alla dess falska värderingar, dess dyrkan av sex och pengar, status och prylar. Att göra som Abraham betyder att vara villig att leva som en gäst och främling, oförstådd och kanske hånad. Det uppbrottet betyder inte att dra ut på upptäcktsfärd efter nya sanningar. Det betyder att stå upp för att följa honom som har sanningen, som *är* Sanningen. Visst behöver sanningen upptäckas i vår tid, av var och en personligen. Men den sanningen finns mitt ibland oss. Här gäller Döparens ord: Mitt ibland er står en som ni inte känner. Det är en upptäcktsfärd in i Ordet, in i evangeliet. Och evangeliet finns där, givet åt oss en gång för alla.

Gör såsom Abraham gjorde: Blicka mot himlen upp! Också det var en befallning. Inte för att han skulle ana Guds storhet i naturen, utan att få en illustration till Guds löfte: Räkna stjärnorna om du kan! Så skall din säd bliva. Också detta var ett ord från Guds läppar. Och Guds ord är mer än alla våra aningar om Gud. Att blicka mot himlen är att se på Guds löften.

DET ÄR DET vi skall göra i dag. Situationen i vår kyrka är lika bisarr som bekymmersam. Det är tillåtet att förneka vad kyrkan lär om dopet och nattvarden, om treenigheten och försoningen, om Kristi uppståndelse och hans återkomst. Man vågar nog säga, att evangeliet inte helt och hållet bekräftar en onyanserad jämlikhetsprincip, som för en sekulariserad stat råkat bli en helig dogm, då kan det inte tolereras. Då ser sig överheten om efter möjligheten att med makt förbjuda den falska läran, (som dock ännu för trettio år sedan var den som Svenska Kyrkan bekände). Om någon alltjämt bekänner den, så skall han i varje fall inte få vigas till tjänst i statens kyrka.

Vad gör man i den situationen?

Gör såsom Abraham gjorde. Tro Guds löften!

Först och främst löftet att Guds kyrka kommer att bestå. Dödsrikets portar kommer inte att bli henne övermäktiga. Frukta inte du lilla hjord: Det har behagat er Fader att ge er riket.

DET STORA med Abraham var ju att han trodde, även när det såg hopplöst ut. Den konsten får vi först och främst lära oss på det rent personliga planet, när det gäller vår egen frälsning. Paulus har - med sin vanliga genialitet - sett, att av allt som är svårt att tro är det allra svåraste att våga tro, att en sådan som jag kan få vara ett Guds barn. Det är ingen konst så länge man är en söndagsseglare, som någon gång - kanske rentav en gång i veckan - gör en utflykt på trons hav i strålände sol och sommarväder. Gud är ju god och Jesus älskar oss - det är självklart! Men när man verkligen seglar dag efter dag, i dimma och storm, eller ligger i vindlös stiltje och inte tycks komma en båtlängd framåt, när man efter månader och år tycker att man är precis lika egenkär, rädd om sin ära, känslig för kritik, och har lika svårt som någonsin att älska besvärliga, drulliga, snorkiga människor - vad skall man då göra?

Gör såsom Abraham gjorde. Där ingen förhoppning finns, där hoppades han ändå och trodde. Han tvivlade inte på Guds löfte i otro. Så har han blivit en stamfader för dem som tror på "Honom som gör den ogudaktige rättfärdig", dem som tror på den Jesus, som utgavs för våra synders skull och uppväcktes för vår rättfärdiggörelses skull. Ja, så står det. Alltsammans i Romarbrevets 4 kapitel.

Detta i" hjärtpunkten i all kristen tro, i all kyrklig förnyelse, i all bekännelse- trohet. Det är detta som skapar det stora syskonskapet i Guds familj, mellan alla dem som tror.

NU KAN VI gå vidare och se på den värld som omger oss i ett av Europas mest avkristnade folk. Vad har Kristi kyrka för framtid där?

Gör som Abraham. Blicka mot himlen, räkna stjärnorna om du kan! Så skall din säd bliva. En skara som ingen kan räkna. Ur alla folk - också det svenska. Det är inte vår sak att fråga, hur många vi blir. Gör vi det, så svarar Jesus: Kämpa för att komma in. Och bekänn mig sen inför människorna.

Att tro, det är - som Paulus säger - att tro på honom som gör de döda levande - också en död kyrka - och kallar på de ting som icke är till som om de vore till - också på icke-kristna svenskar, också i dag, inför våra ögon. Abraham "tvivlade inte på Guds löften i otro, utan blev tvärtom starkare i sin tro, ty han ärade Gud". Löfterna stämmer kanske inte med futurologernas och religionsstatistikens

prognoser, men de är ändå Guds. Och Gud har lovat att hans kyrka icke skall gå under. Hon kommer alltid att finnas. Kanske under stort betryck, som en ökenkyrka - men hon kommer att finnas. Vi skall minnas det, vi alla som lider och våndas inför möjligheten, att just vi, som älskar vår kyrka över allt annat på jorden och som nog vågar säga att vi hört till hennes trognaste söner och döttrar, att just vi är de enda som skall tvingas att avsvärja vår tro eller också drivas ut. Vi frågar oss naturligtvis: Vart skall vi då gå?

Låt oss lita på Guds löfte. Kommer den dagen, så kommer Gud också att visa vart vi skall gå. Guds kyrka kommer alltid att finnas. Ibland får vi nöja oss med att bara se tre steg framför oss. Vi vet ju ännu inte vad som kommer att hända. Man kan frukta det värsta, sen riksdagen vägrat att godta kyrkomötets beslut om hur samlevnaden i kyrkan kan och bör ordnas, när vi nu har olika mening. Men ännu har det värsta inte hänt. Och kanske det inte händer.

VAD GÖR VI medan vi väntar?

Vad gjorde lärjungarna i Jerusalem medan de väntade och inte visste vad som nu skulle ske?

De "höll endräktigt ut i bön".

Lägg märke till ordet endräktigt. Alla som trodde var med: apostlarna, Jesu moder och de andra kvinnorna, Jesu bröder. De hade sin sal i övre våningen och där möttes de.

Det är nödvändigt att mötas. Också i dag. För alla som har den apostoliska tron, Kyrkans gamla tro. Och att göra det *endräktigt*.

När man ensam och isolerad kämpar för ett stycke av Kyrkans rika arv är det lätt att se endels och tro att sanningen hänger på alla detaljerna i just min tradition, därför att det är den som har skänkt mig Sanningen. Den dyrbara pärlan skall ha just den infattningen. Så har jag alltid sett den.

I den kris där vi nu står måste vi lära oss att känna igen den också i en annan fattning. Det var något som Gud lärde oss under de svåra åren 1957, 58 och 60. Gammalkyrkliga, lågkyrkliga och högkyrkliga fann varandra och såg att vi stod på samma grund: Bibeln och bekännelsen.

VI LÄRDE AV varandra. Lågkyrklighetens värme, den fria bönen, förmågan att tala om andliga ting, högkyrklighetens kärlek till nattvarden och glädjen över en levande liturgi blev gemensam egendom. De som förtalar allt vad högkyrklighet heter tycks inte ha märkt, att det är "Med Gud och hans vänskap", den nyevangeliska väckelsens gamla kampsång, som hör till de mest älskade och sjungna psalmerna bland de s k högkyrkliga. Det är ingen tillfällighet. Den andliga gemenskapen finns där. Den gemenskapen behöver vårdas och stärkas. Vi behöver komma samman som väckelsens folk i gamla tider, samlas till bibelstudium, samlas till bön och förbön, enligt profetens ord: Ni skall ropa till Herren, ge er ingen ro. Och ge honom ingen ro förrän han åter har byggt upp Jerusalem och låtit det bli ett ämne till lovsång på jorden.

Men om nu någon kommer och säger: Jag vill gärna vara med. Men jag tänker inte som ni i frågan om kvinnliga präster.

Hur gör vi då?

Jag svarar: Du är hjärtligt välkommen - men på ett villkor. Du förstår: Vill man gå samman för en gemensam uppgift med helnykterister eller vapenvägrare, så får man inte ställa som villkor att de skall ta en sup eller bära vapen. Man kan inte säga: Det är villkoret för en verklig gemenskap. Gör du det inte så känner vi oss prickade, och då kan vi inte ha dig med.

SÅ KAN MAN inte behandla en hederlig övertygelse. Det är den hänsynen vi måste ha rätt till. Vi som är övertygade att kvinnor i prästämbetet är något som inte stämmer med Guds ord och Guds vilja, vi kan inte handla tvärtemot vår övertygelse. Därför använder vi oss inte av dem i vårt arbete. På den punkten kan vi inte kompromissa. Men var och en som representerar detta är hjärtligt välkommen att vara med i arbetet och bedja och verka för vår kyrkas förnyelse på biblisk grund. Ända sen 1958 har vi sagt, att det där med kvinnliga präster bara är ett symptom på det som är den verkliga sjukdomen i vår kyrka: att tron på Guds ord har underminerats, att allt har blivit relativt och att majoriteten av kyrkans medlemmar anser det självklart, att kyrkans lära måste anpassas efter allmänna opinionen.

Men i Kyrkan är det varken prästerna eller folket som styr. Där är Kristus Herre, han och ingen annan. Och han är densamme, i går och i dag och i all evighet. Därför förblir också evangeliet och

tron och kyrkan desamma genom tiderna. Himmel och jord må brinna, höjder och berg försvinna,
men den som tror skall finna, löftena de stå kvar.

Gör såsom Abraham gjorde!